

Sonkajärven yhtenäiskoulun biotaloushankkeen toimintakertomus

Syksyn 2020 ja kevään 2023 välisenä aikana Sonkajärven yhtenäiskoulun yläluokilla toteutettiin biotalousaiheiset pajapäivät. Pajapäivien ideana oli, että oppilaat työskentelevät yhden koulupäivän ajan valitsemassaan pajassa, jossa he tutustuvat pajojen teeman avulla biotalouteen. Pajoissa tutustuttiin biotalouden laajaan kenttään kolmen eri pääteeman kautta. Teemoja olivat yrittäjyys, elämyksellisyys ja tutkimuksellisuus.

Oppilaat sekä pajojen suunnitteluun ja vetämiseen osallistuneet opettajat pitivät pajapäivistä ja monien mielestä ne toivat mukavaa vaihtelua perinteisiin koulupäiviin. Hankkeen aikana järjestettyjen monipuolisten pajojen myötä monien oppilaiden käsitys biotaloudesta, erityisesti sen laajuudesta, parantui. Opettajat saivat ideoita siihen, kuinka biotalous on mahdollista ottaa mukaan oman oppiaineen opetukseen. He myös havaitsivat, että biotalous on usein mukana huomaamattakin monien oppiaineiden aiheissa. Hankkeen aikana oppiaineet, joita erityisesti hyödynnettiin pajoissa, olivat biologia, maantieto, käsityöt (kovat- ja pehmeät materiaalit), kotitalous, kuvaamataito, kemia, musiikki, liikunta ja äidinkieli.

Pajapäivien lisäksi järjestimme myös retkipäiviä eri vuosiluokille. Retket suuntautuivat Ponselle, Metsäkartanolle, Jyrkänkosken ruukille, Toivalan metsäkoululle, Kuopioon erämessuille ja Ylä-Savon ammattiopisto Pemolle.

Opettajille järjestettiin hankkeen alkuvaiheessa tutustumispäivä Ponsella.

Alla on lyhyesti tiivistetty lukukausien aikana toteutuneet pajat.

Syksy 2020

Syksyllä 2020 suunniteltiin ja toteutettiin koronatilanne huomioiden biotalousaiheinen pajapäivä kullekin yläkoulun vuosiluokalle erikseen. Pajapäivät pidettiin 5.–7.10.2020.

Pajoja muodostettiin viisi ja pajojen teemana olivat:

1. 3D-paja
2. Drone-paja
3. Nahka-paja
4. Loukku-paja
5. Markkinointi-paja

Pajoissa oppilaat kehittivät pajan teemaan sekä biotalouteen liittyviä yritysideoita, joista parhaat yritysideaat pääsivät jatkoon. Jatkoon päässeet yritykset esittelivät yritysideaansa Leijonanluola-raadille. Leijonanluola järjestettiin iltapäivän tunneilla perjantaina 9.10. Leijonanluola-raati valitsi parhaat yritysideaat ja voittajille oli luvassa mahtavia palkintoja. Leijonanluola-raati koostui Maaseutuammattiin ry:n toiminnanjohtajasta Niina Mäntyniemestä, K-Market Marjapaikan kauppiasta Hue Vosta ja Anna's Darlingin yrittäjästä Anna-Reetta Väänäsestä.

Leijonanluola-tilaisuudesta tehtiin myös juttu paikallislehteen. Oppilaiden antama palaute pajapäivistä oli positiivista! Tästä innostuneina päätimme, että Sonkajärven koululla toteutetaan jatkossakin biotalousaiheiset teemapäivät joka lukukausi.

Kevät 2021

Keväällä 2021 suunniteltiin ja toteutettiin koronatilanne huomioiden biotalousaiheinen pajapäivä kullekin yläkoulun vuosiluokalle erikseen. Pajapäivät pidettiin 27.–28.5. sekä 31.5.2021.

Pajoja muodostettiin viisi ja pajojen teemana olivat:

1. Kotitalouspaja
2. Liikunta, luonto ja luovuus -paja
3. Äänipaja
4. Suomalainen puu -paja
5. Design-työpaja (kippoja ja kankaita)

Kevään teemana oli elämykset ja luontoon tutustuttiin eri aistien kautta. Pajapäivän aikana jokainen työskenteli koulupäivän yhdessä valitsemassaan pajassa. Opettajien johdolla perehdyttiin pajan aiheisiin ja välineisiin sekä tehtiin tuotteita tai elämyksiä, joissa hyödynnettiin luontoa eri tavoin.

Jokaisessa pajassa pajan jäsenet valmistelivat videon (esim. mainoksen), kuvakoosteen tai animaation, jonka avulla kuvattiin syntyprosessia pajassa tehdystä tuotteesta tai elämyksestä. Videot käsiteltiin IMovien avulla. Pajojen parhaaksi äänestetty video/animaatio/kuvakooste jatkoi edelleen lahjakorttien arvontaan. Myös sisukkaasta työskentelystä palkittiin.

Syksy 2021

Syksyllä 2021 suunniteltiin ja toteutettiin koronatilanne huomioiden biotalousaiheinen pajapäivä kullekin yläkoulun vuosiluokalle erikseen. Pajapäivät pidettiin 10.-12.11.2021 (seiskat 10.11., kasiit 11.11. ja ysit 12.11.)

Pajoja muodostettiin viisi ja pajojen teemana olivat:

1. Vesistöjen rehevöitymisen tutkiminen (ilmakuvaus, drone)
2. Piirtopöydät ja visuaalinen tutkimus
3. Vedenpuhdistus-paja
4. Laserleikkuripaja (innovoi, suunnittele, kokeile, toteuta)
5. Arjen kestävä käsityötuotteet

Syksyn teemana oli tutkimuksellisuus. Pajapäivän aikana jokainen oppilas työskenteli koulupäivän yhdessä valitsemassaan pajassa. Opettajien johdolla perehdyttiin pajan aiheisiin ja välineisiin sekä harjoiteltiin tutkimuksen tekoa. Lopuksi pajoissa tehtiin lyhyet tutkimusraportit. Osassa pajoissa tehtiin myös tuotteita.

Kevät 2022

Keväällä 2022 suunniteltiin ja toteutettiin biotalousaiheinen pajapäivä kullekin yläkoulun vuosiluokalle erikseen. Pajapäivät pidettiin 30.5-1.6.2022 (ysit 30.5., seiskat 31.5. ja kasit 1.6.)

Pajapäivän aikana jokainen oppilas työskenteli yhden koulupäivän valitsemassaan pajassa. Pajojen vastuopettajien johdolla perehdyttiin pajojen materiaaleihin ja välineisiin, tehtiin tuotteita sekä suunniteltiin ja innovoitiin uusia yritysideoita.

Pajoissa keksitty idea sai olla tuotteen prototyyppi, jota voisi tuottaa sarjana, tai palvelu, jota voisi tarjota myyntiin. Pajojen parhaat ideat ja tuotokset palkittiin 10 euron lahjakortilla paikalliseen K-market Marjapaikkaan.

Pajavaihtoehdot ja niiden kuvaukset:

1. Nahkapaja: Pajassa pääset suunnittelemaan käsityötuotteita nahkasta. Pajassa pääset käyttämään myös koulun uutta laseria.
2. Liikkuva Sonkajärvi -paja: Pajassa kehitellään erilaisia liikunnan muotoja Sonkajärvi 100 vuotta juhluvuoden kunniaksi.
3. Dronepaja: Pajassa harjoitellaan dronen käyttöä ja kuvaamista ja kehitetään dronea hyödyntävä yritysidea.
4. 3D- ja visuaaliset tuotteet -paja: Pajassa tutustutaan 3D-mallinnuksen ja tulostuksen sekä muiden visuaalisten tuotteiden kuten graafisen suunnittelun maailmaan. Tehdään pieniä tuotteita/pienoismalleja ja somisteita.
5. Markkinointipaja: Markkinointipajassa luodaan logoja ja mainoksia muissa pajoissa syntyville yrityksille.

Syksy 2022

Ei pajatoimintaa

Kevät 2023

Aikaisemmista pajapäivistä poiketen järjestimme vain yhden pajapäivän keväällä. Ajankohta oli 3.3. 2023 eli juuri ennen hiihtolomalle siirtymistä. Tarkoituksena oli, että sekoitamme nyt ensimmäistä kertaa hankkeen aikana yläkoulun ikäluokat yhdeksi koulupäiväksi viettämään ”talviriehaa” seuraavissa pajoissa.

Pajat:

1. Lumenveistopaja
2. Pilkkipaja
3. Hiihtopaja
4. Erätaitopaja
5. Talviherkkupaja